

บันทึก

เรื่อง การจัดเก็บภาษีป้ายตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

(กรณีป้ายของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.)

ที่ติดตั้ง ณ สถานีบริการน้ำมันของเอกชน ป้าย “ทนายความ ชั้น ๑”

ที่ติดตั้งไว้หน้าสำนักงานทนายความและป้ายโฆษณา

ที่ติดตั้งอยู่หน้าร้านค้าย่อยภายในห้างสรรพสินค้า)

กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๔๐๓/๑๓๐๐๓ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๓๐ ท้าหรือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยมีข้อเท็จจริง ดังนี้

เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยได้รับหนังสือจากกระทรวงอุตสาหกรรม^๑แจ้งว่า การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย(ปตท.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจหนึ่งในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมได้ ให้สถานีบริการของผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมของ ปตท. ยืมอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อ ประโยชน์ในการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เช่น ให้ยืมป้าย LOGO ปตท. ป้าย HIGH - WAY SIGN ป้ายบอกทางเข้า - ออก (A - SIGN) ป้ายตราก๊าซ ปตท. เป็นต้น โดยได้จัดทำ สัญญายืมอุปกรณ์การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำหรับผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมไว้ ระหว่างกัน และ ปตท. มีความเห็นว่า ป้ายต่างๆ เหล่านี้ควรอยู่ในข่ายได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๘ (๗)^๒ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

^๑ หนังสือกระทรวงอุตสาหกรรมถึงกระทรวงมหาดไทย ที่ อก ๑๐๐๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๓๐

^๒ พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

มาตรา ๘ เจ้าของป้ายไม่ต้องเสียภาษีป้ายสำหรับป้ายดังต่อไปนี้

(๑) ป้ายที่แสดงไว้ ณ โรงมหรสพและบริเวณของโรงมหรสพนั้นเพื่อโฆษณาหรือ

(๒) ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้าหรือที่สิ่งหุ้มห่อหรือบรรจุสินค้า

(๓) ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว

(๔) ป้ายที่แสดงไว้ที่ยานพาหนะ คนหรือสัตว์ หรือเคลื่อนที่ด้วยกำลังยานพาหนะ คนหรือ สัตว์

(๕) ป้ายที่แสดงไว้ในสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ หรือ ภายในอาคารซึ่งเป็นโรงฐาน แต่ไม่รวมถึงป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์

(๖) ป้ายของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่า ด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

(๗) ป้ายขององค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตาม กฎหมายว่าด้วยการนั้นๆ และหน่วยงานที่นำรายได้ส่งรัฐ

(๘) ป้ายของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคาร เพื่อการสหกรณ์ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่าป้ายต่าง ๆ ดังกล่าว ถ้าจะเข้าข่ายยกเว้นตาม มาตรา ๘ (๗)^๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ควรที่จะติดตั้ง ณ อาคารที่ทำการ สำนักงานของ ปตท. หรือสถานบริการน้ำมันที่ ปตท.ดำเนินการเองเท่านั้น ดังนั้น ป้ายที่ติดตั้ง ณ สถานบริการน้ำมันของเอกชนที่เป็นผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมของ ปตท.น่าจะไม่ใช่ป้ายที่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๘ (๗) แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ และควรที่จะต้องเสียภาษีป้าย

นอกจากปัญหาป้ายของ ปตท.แล้ว กระทรวงมหาดไทยได้ขอหารือเพิ่มเติมอีก สองกรณี ดังนี้

๑. ป้ายที่เขียนไว้หน้าสำนักงานทนายความ เป็นชื่อสำนักงานทนายความและมี ข้อความต่อไปว่า ทนายความชั้น ๑ จะเสียภาษีป้ายหรือไม่ กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่าต้อง เสียภาษีป้ายเพราะเข้าข่ายมาตรา ๖^๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้ายพ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งถือเป็นป้ายที่ใช้ ในการประกอบกิจการเพื่อหารายได้

๒. ป้ายโฆษณาที่ติดตั้งอยู่หน้าร้านค้าขาย ซึ่งเช่าพื้นที่ทำการค้าอยู่ใน ห้างสรรพสินค้า จะเสียภาษีป้ายหรือไม่ กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่า ป้ายเหล่านี้จะต้องเสีย ภาษีและไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๘ (๕)^๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ เพราะ ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ไม่ใช่ที่รโหฐาน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณา ปัญหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ผู้แทน กรุงเทพมหานครและผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมทะเบียนการค้า) แล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีป้ายของ ปตท.ที่ติดตั้ง ณ สถานบริการน้ำมันของเอกชน

(๙) ป้ายของโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ที่แสดงไว้ ณ โรงเรียน ราษฎร์และบริเวณของโรงเรียนราษฎร์นั้น

(๑๐) ป้ายของผู้ประกอบการเกษตรซึ่งค้าผลผลิตอันเกิดจากการเกษตรของตน

(๑๑) ป้ายของวัด หรือผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนา หรือการกุศลสาธารณะ โดยเฉพาะ

(๑๒) ป้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ

(๑๓) ป้ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๑ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^๔ พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

“ป้าย” หมายความว่า ป้ายที่แสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือ ประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพหรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

มาตรา ๖^๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้นิยามคำว่า “ป้าย” หมายความว่า ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ฯลฯ และเจ้าของป้ายดังกล่าวมีหน้าที่ตามมาตรา ๗^๗ ในการเสียภาษีป้าย แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติภาษีป้ายฯ ก็มีบทยกเว้นให้เจ้าของป้ายบางอย่างตามมาตรา ๘^๘ ไม่ต้องเสียภาษีป้าย และในส่วนที่เกี่ยวกับสถานที่แสดงป้ายนั้น เมื่อพิจารณามาตรา ๘ แล้วจะเห็นว่า กฎหมายได้แยกป้ายที่ได้รับการยกเว้นออกเป็นสองประเภท คือ ป้ายที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้ายโดยเงื่อนไขว่า ต้องเป็นป้ายที่แสดงไว้ ณ ที่ที่กำหนด คือ ป้ายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๙) ประเภทหนึ่ง และป้ายที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้าย โดยไม่มีเงื่อนไขว่าต้องแสดงป้ายไว้ ณ ที่ใด คือ ป้ายตามมาตรา ๘ (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) และ (๑๒) อีกประเภทหนึ่ง

ในกรณีป้ายของ ปตท.นี้ เนื่องจาก ปตท.เป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย และปรากฏข้อเท็จจริงตามหนังสือหารือกระทรวงมหาดไทยในเรื่องนี้ว่า ป้ายที่เป็นปัญหานี้เป็นป้ายของ ปตท.ที่ให้ผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์มไปติดตั้งโดยได้จัดทำสัญญาอู่ปกครองการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำหรับผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไว้ระหว่างกัน ดังนั้น ป้ายของ ปตท. ที่ให้ผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์มไปนี้จึงได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้ายตามมาตรา ๘ (๗)^๙ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้ายฯ แม้ว่าจะมีได้ติดตั้งไว้ที่สำนักงานของ ปตท. หรือสถานบริการน้ำมันที่ ปตท.ดำเนินการเองก็ตาม

๒. กรณีป้าย “ทนายความชั้น ๑” ที่ติดตั้งไว้หน้าสำนักงานทนายความ

ป้ายที่เขียนไว้หน้าสำนักงานทนายความ เป็นชื่อสำนักงานทนายความและมีข้อความต่อไปว่า ทนายความชั้น ๑ นั้น เห็นว่า ไม่ว่าข้อความดังกล่าวจะอยู่รวมในป้ายแผ่นเดียวกัน หรือแยกออกจากกันเป็นคนละป้าย หรือแม้ว่าจะมีแต่ข้อความว่า “ทนายความชั้น ๑” ก็ตาม ป้ายดังกล่าวก็เป็นป้ายแสดงชื่อหรือป้ายโฆษณาที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการเพื่อหารายได้ตามความหมายของคำนิยาม “ป้าย” ในมาตรา ๖^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้ายฯ และป้ายดังกล่าวแสดงไว้หน้าสำนักงานทนายความซึ่งหมายถึงภายนอกสำนักงาน กรณีจึงไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๘ (๕)^{๑๑} เจ้าของป้ายเช่นนั้นจึงมีหน้าที่เสียภาษีป้ายตามมาตรา ๗^{๑๒}

๓. กรณีป้ายโฆษณาที่ติดตั้งอยู่หน้าร้านค้าย่อยภายในห้างสรรพสินค้า

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

^๗ พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

มาตรา ๗ เจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษีป้ายเป็นรายปี ตามบัญชีอัตราภาษีป้ายท้ายพระราชบัญญัตินี้

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๗)

จากคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ปรากฏว่า ป้ายที่เป็นปัญหานี้เป็นป้ายโฆษณาของร้านค้าย่อยซึ่งเช่าพื้นที่อยู่ในห้างสรรพสินค้าที่ติดตั้งไว้ในบริเวณทางเดินภายในห้างสรรพสินค้าหน้าร้านค้าย่อยของตน ตามข้อเท็จจริงนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) เห็นว่า ป้ายโฆษณาดังกล่าวแม้ว่าจะติดตั้งภายนอกร้านค้าย่อยก็ตาม แต่เนื่องจากติดตั้งไว้ในบริเวณทางเดินภายในห้างสรรพสินค้าจึงเป็นป้ายที่แสดงไว้ภายในห้างสรรพสินค้าซึ่งเป็นสถานที่ประกอบการค้าและสถานที่ประกอบการค้านั้นแม้ว่าจะมีใช้ที่รโหฐานแต่ก็ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้ายฯ เช่นเดียวกับที่รโหฐาน นอกจากนี้ สถานที่ประกอบการค้าที่จะได้รับยกเว้นนั้นก็มีได้มีข้อจำกัดว่าต้องเป็นสถานที่ประกอบการค้าของตนเอง เมื่อป้ายดังกล่าวเป็นป้ายโฆษณาใช้ป้ายที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจ^{๑๑} ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์และแสดงไว้ภายในห้างสรรพสินค้าซึ่งเป็นสถานที่ประกอบการค้าจึงได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๘ (๕) ดังกล่าวข้างต้น

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์
(นายอมร จันทรสมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มกราคม ๒๕๓๑

^{๑๑} พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙

มาตรา ๑๕ เมื่อได้จดทะเบียนพาณิชย์แล้ว ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจจัดให้มีป้ายชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจไว้ที่หน้าที่สำนักงานแห่งใหญ่และสำนักงานสาขาโดยเปิดเผยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้จดทะเบียน